

Revista

Tinerimei Române

ABONAMENT ANUAL:
 Pe un an.....Lei 200—
 Pe un jumătate an.....Lei 100—
 Autorități și instituțiuni.....Lei 500—
 In streinătate dublu.

ANUNȚURI DUPĂ TARIF SE PRIMESC
 LA ADMINISTRAȚIA ZIARULUI
 CLUJ, STRADA REGINA MARIA No. 36

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
 Cluj, Strada Regina Maria Nr. 36. — Telefon: 7-60

Bine ați venit!

M. S. Regele Carol II, M. S. Regina Maria și A. S. R. Principele Nicolae vor fi, pentru zilele de 20 și 21 Octombrie oaspeții metropolei Ardealului.

Clujul simte din nou bucuria caldă de a saluta cu devotament și însuflețire pe iubitul său Suveran și pe iluștrii membrii ai Dinastiei noastre, manifestându-și încă odată spiritul său dinastic și alipirea sinceră față de Tron.

Bine-ați venit Sire și Augustă Familie în capitala Ardealului!

Trăiască M. S. Regele Carol II!
 Trăiască A. S. Principele Nicolae!

Trăiască M. S. Regina Maria!
 Trăiască Dinastia română!

Omagiu Universității Daciei Superioare

Desigur nu fără emoție ne gândim la luptele duse de către poporul român din Ardeal pentru apărarea și afirmarea drepturilor lui firești naționale. Ca o consecință logică și naturală a ființei sale naționale poporul din Ardeal simțindu-și întemeiată îndrituirea lui de a-și cultiva sufletul și educa mintea în dulcea sa limbă maternă, a adus enorme fertile materiale pentru susținerea școlilor sale, private de orice ajutor din partea stăpânirii de ieri.

Pe de altă parte dându-și perfect de bine seamă, că desideratele și postulatele naționale vor putea fi realizate numai prin fiii neamului înzestrați cu puternică și convingătoare armă a culturii, a pus insistențe supra omenești pentru a putea ajunge să aibă o Universitate românească.

Dar asupritorii neleali, tocmai cunoscând intențiunea luptei, precum și efectul culturii, ce și-ar fi acumulat-o români din Ardeal având Universitatea lor proprie, natural s'au opus din răspuneri acestei legitime dorinți a noastre. Astfel că a rămas zadarnică orice luptă în această privință.

Dar vremea, care ispășește orice păcat, expiază orice nedreptate a venit ea însăși ca să traducă'n fapt desideratul poporului nostru.

Și astfel ajungând pe lângă stăpânitorii de drept de în totdeauna al acestor plaiuri și stăpânitori fatici, reintrând în plenitudinea situații elementului dominant de stat, am putut da ființă a celei Universități românești, pentru înființarea căreia luptaseră moșii și strămoșii noștri.

Această este Universitatea din Cluj, care în zilele de 20 și 21 Octombrie își serbează jubileul împlinirii alor zece ani, de rodnică și prodigioasă activitate culturală.

Da, Universitatea Daciei Superioare în cursul alor zece ani de existență prin efortul fără seamăn, prin munca uriașă și fără preget al marilor săi dascăli și-a îndeplinit cu prisosință misiunea sa de propovăduitor și focar al culturii.

Maiestatea Sa Regele Carol al II-lea

Regele și Ardealul

Pentru a doua oară M. S. Regele Carol II ne onorează cu vizita Sa în capitala Ardealului.

Pentru a doua oară prilejul încheierii tot mai temeinice a dragostei dintre Suveran și Popor se deschide aureolat de cele mai fericite auspicii.

De altfel legăturile dintre M. S. Regele și Ardeal nu dăinuiesc numai dela 8 Iunie 1930.

Ele sunt mai vechi și deosebit de imbușcătoare încă din vremea când regele de azi era principele moștenitor al tronului României.

Ne aducem aminte de nenumăratele vizite pe cari A. S. R. Principele moștenitor Carol le făcea în „iubitul Său Ardeal”, veșnic însuflețit de dorința de a promova avântul și străduințele spre mai bine și de a prezida toate marile acțiuni naționale, culturale, sportive și de altă natură.

Spirit vioiu și activ, stimulator și constructiv și pe deasupra mare democrat, M. S. Regele a intrat de mult în inima caldă a poporului român care i-a ridicat altare de dragoste și sincer devotament.

În timpul pribegiei M. Sale poporul ardelen a păstrat față de „feciorul Împăratului” aceeași ferbinte iubire și aceeași chinuitoare dorință de a-l revedea sănătos și atotputernic pe

(Continuare pe pag. III-a)

Luând ființă ca instituție nouă românească în acest pământ, Universitatea noastră avea o dubla misiune. Pe lângă educarea morală și culturală a studenților lor, trebuia să spulbere și acele tendințioase malițiozități îndreptate la adresa noastră, din partea acelor, cari nu se puteau împăca cu noua situație, că adevărații români vom fi capabili a da ființă unei Universități trainice și la nivelul Universităților din apus.

Dar activitatea de zece ani a Universității noastre a servit, în modul cel mai superlativ, dovada capacității și spiritului românesc.

Emisarii ai culturii apusene, cari au cercetat înalta noastră instituție culturală au rămas plăcut surprinși de progresul tinerei noastre Universități. Au constatat, că Universitatea Clujană nu numai că s'a ridicat la nivelul celor din apus, dar fără exagerare poate concura cu ele.

Era și natural, ca să fie așa. Pentru că toți profesorii Universității noastre conștii de misiunea și rolul lor și-au potențat și intensificat puterea lor de muncă. Ca apostolii ai culturii românești pe aceste meleaguri au și făcut adevărat apostolat din exercițiul funcțiunii lor. Servitori, ai științei și cul-

turii, întreaga lor ființă a vibrat prin rostul acestor două necesități vitale pentru propășirea și asigurarea existenței unei națiuni.

Acum, când Alma Mater își serbează zece ani de activitate culturală, cuvine-se să aducem piosul nostru omagiu Universității Daciei Superioare pentru lumina curată a științei propagate, pentru îndeplinirea până la perfecție a rolului și misiunii sale de focar cultural și de educător.

Cuvine-se să exprimăm recunoștința noastră marilor săi dascăli, cari din înălțimea posturilor lor și-au îndeplinit cu abnegațiune și pe deplin datoria.

Cum a devenit Universitatea „Francisc Iosif” din Cluj, Universitatea „Regele Ferdinand” a Daciei Superioare.

— Reimprospetări și documente istorice —

— De vorbă cu dnl prof. Dr. Iuliu Hațieganu, rectorul Universității din Cluj și Dr. Onisifor Ghibu —

Prăbușirea bicefaliei austro-ungare și unirea Ardealului cu Patria-Mamă, în virtutea principiului de autodeterminare a popoarelor, a pus în mod necesar problema preluării instituțiilor de stat maghiare și transformarea lor în instituții românești.

Printre acestea trecerea în mâni românești a centrului de cultură care este Universitatea din Cluj, își are istoricul ei aparte, care acum cu prilejul aniversării de 19 ani, merită să fie cunoscut, cei puțin în linii generale și în măsura în care rândurile de mai jos vor reuși să lămurească în fața contemporanilor acel fericit eveniment, ca atât de binecuvântate consecințe asupra culturii românești în Ardeal. De aceea am căutat să stăm de vorbă, cu câteva din cele mai distinse personalități, cari au jucat un rol mai important în desfășurarea evenimentelor de acum un deceniu.

Spre regretul nostru n'am putut obține decât concursul prețios al dilor profesori d. Onisifor Ghibu și dr. Iuliu Hațieganu, rectorul Universității (pe ceilalți neputându-i afla, d. Sextil Pușcariu de pildă fiind suferind, d. ministru E. Hațieganu, fiind plecat la București etc.) cari credem, totuși că au lămurit în mare parte felul în care în 1919 Universitatea „Francisc Iosif” din Cluj a devenit Universitatea „Regele Ferdinand” a Daciei Superioare.

De vorbă cu d. prof. Onisifor Ghibu.

Pe d. prof. Onisifor Ghibu l'am aflat la Biblioteca Universității, în Sala de Expoziții, unde grupa și aranja piesele și documentele prețioase, în legătură cu preluarea și românizarea Universității din Cluj.

Imediat ce i-am comunicat scopul vizitei noastre dsa ni-a pus la dispoziție documentul pe care-l publicăm mai jos, ca unul din primii pași pentru preluarea Universității, și ni-a arătat bogata serie de documente istorice de pe vremea Consiliului Dirigent, care în 8 Mai 1919 a hotărât oficial preluarea Universității din Cluj.

Am văzut păstrate cu grije scrisori originale de ale regretatului Valer Branice, fost șeful resortului de Instrucțiune și Culte în Consiliul Dirigent, de ale dlui Nicolae Iorga, Vasile Goldiș, etc., cari fiecare în parte explică astăzi un crâmpet din pregătirile și măsurile luate pentru înstăpânirea statului român asupra Universității clujene.

Pentru a nu ne extinde prea mult asupra acestei chestiuni să lăsăm spre înțelegerea mai clară a lucrurilor să vorbescăm mai întâiu documentele.

Dăm deci, mai la vale raportul făcut Resortului de Instrucțiune și Culte din Consiliul Dirigent de către d. prof. Onisifor Ghibu, prin care cere preluarea neîntârziată a Universității din Cluj și propune unele măsuri de circumstanță cari să faciliteze transformarea acestui mare așezământ de cultură maghiară, în factor de cultură românească.

Preluarea Universității din Cluj.

Ziarele au adus în zilele din urmă știrea că universitatea germană din

Strassburg a fost luată în primire de Francezi iar profesorii ei au fost repatriați cu un tren special în Germania.

Tot astfel Cehoslovacii au luat în stăpânire lor universitatea din Pressburg (Pojon).

Chiar dacă n'am avea aceste două exemple și ar trebui să ne gândim la luarea celor mai grabnice măsuri cu privire la Universitatea din Cluj.

Ministerul e dator să ia numai atât măsuri cari decurg din noua stare de drept creată Transilvaniei prin unirea dela Alba-Iulia. Universitatea din Cluj nu mai poate funcționa în condițiile ei de până acum. Și fiindcă ziua de 1 Febr. nou când încep înscrierile pentru semestrul de vară, este foarte apropiată, e necesar ca măsurile să se ia numai decît.

Evident că, timpul fiind atât de scurt, nu vom putea deschide la această dată cursuri românești. Problema aceasta rămâne să se rezolve la toamnă. Pentru moment rămâne ca Ministerul să ia în stăpânire Universitatea cu tot inventarul ei, care astfel este expus instrăinării și să pună un comisar guvernial român care să supravegheze atât clădirea și averea Universității, cât și administrația și conducerea ei.

In ce privește învățământul, așa crede că el în general să nu fie împiedecat, întrucât s'ar constata necesitatea lui.

Astfel, facultatea de medicină ar putea funcționa nestingherită, rămânând ca la catedrele vacante să putem numi în mod provizor suplinitori români. Mai puțin indispensabilă este funcționarea facultății de drept și a celei de litere și științe, mai ales că în fruntea celei din urmă stă, ca decan, un om a cărui mai de departe funcționare în statul român este o absolută imposibilitate morală (Moldovan Gergely).

Aceste două facultăți se pot închide, până la alte dispoziții, mai ales că ele nu vor avea nici studenții necesari, cei de naționalitate ungurească gravitând spre Budapesta, iar Românii spre București.

Dacă contrar prevederilor noastre, afluența studenților la facultatea de litere ar fi destul de mare și printre studenți ar fi și destui români, materiile admise spre prevedere vor trebui selecționate.

Astfel nu va mai avea nici un rost predarea limbii și literaturii maghiare și nici a istoriei maghiare. În schimb va trebui neapărat să se fină un curs serios de limba și literatură română (de docentul dr. Nic. Drăgan) precum și un curs de istoria Românilor.

In consecință propun:

a) designarea unui comisar al guvernului care să ia în primire Universitatea cu tot inventarul ei și care să controleze întreaga activitate a Universității, până la viitoarea ei organizare.

b) Sistarea învățământului în facultatea de drept și în cea de litere și științe, până la noi dispoziții.

Concomitent cu luarea în stăpânire a Universității din Cluj trebuie să mergă și aceea a Academiei de Comerț și a celei de Agronomie din Cluj, apoi a Muzeului Ardelean, de acolo și a Academiei de drept din Sighetul Marmăției.

Tot astfel Școala de notari din Cluj și cea din Murăș-Oșorhei și Institutul ginecologic din Cluj, a In-

stitutului de corecțiune, a celei de surdomuți și a celui de orbi.

Sibiu, 15 Ianuarie 1919.

ss. ONISIFOR GHIBU.

Rugând pe d. prof. Ghibu să ne expună mai detaliat istoricul preluării Universității, dsa ne-a spus următoarele:

Documentul, de mai sus s'a pierdut în timpul trecerii dosarelor dela Consiliul Dirigent la Ministeriile respective din București și nu l'am găsit decît anul trecut în pivnițele Ministerului Instrucțiunii, alături de alte documente pe cari azi le-am așezat, în vederea serbărilor jubilarie, în Sala de Expoziție a Bibliotecii Universității.

— La 8 Mai 1919 m'am prezentat Consiliului Dirigent cu un nou Memoriu — tot în chestiunea trecerii Universității clujene din mâinile maghiare în mâini românești.

Acest raport a fost primit cu unanimitate și Consiliul Dirigent hotărăște oficial preluarea Universității. În acest scop am primit însărcinarea specială să merg la Cluj și să iau toate măsurile pentru traducerea în fapt a deciziunii luate.

Am sosit la Cluj în 9 Mai 1919 și imediat am luat contact cu d. prefect de atunci dr. Valentin Poruțiu, căruia i-am adus, la cunoștință misiunea mea.

Am trimis apoi o adresă rectorului Universității, dr. Ștefan Sneller, căruia i-am pus în vedere ca în timp de 24 de ore să depună jurământul de fidelitate față de Statul român, împreună cu întreg corpul profesoral al Universității.

Fatal pentru noi, ar fi fost dacă ei ar fi depus jurământul, căci în acest caz poate nici azi nu ar exista universitate românească în Ardeal.

Dar, după cum ungurii întotdeauna au fost prosti în înțelegerea istoriei, au ascultat și atunci de orgoliul și vanitatea lor specifică și au luat hotărârea în bloc că refuză să depună jurământul.

Pentru noi, partida era deci câștigată — a spus d. prof. O. Ghibu. A doua zi m'am prezentat împreună cu d. prefect Valentin Poruțiu rectorului dr. Ștefan Sneller, pentru a prelua oficial Universitatea.

— Când d. Valentin Poruțiu i-a spus, care este scopul prezentei mele, bătrânul rector a răspuns că nici nu vrea să audă de așa ceva.

„Am fost pus aici de statul maghiar, am luat în seamă Universitatea aceasta dela statul maghiar. Deci n'o pot preda decît statului maghiar” — a declarat rectorul Ștefan Sneller.

Dar Dvoastră din moment ce ați refuzat depunerea jurământului sunteți de drept desființați ca autoritate școlară și deci nu mai puteți dăinui efectiv. Iar fiindcă nu predați Universitatea de bună voie va trebui să aplic forța.

În fața forței, mă plec a spus rectorul d. Sneller Ștefan.

Și astfel încă în după masa aceleiași zile de 12 Mai 1919 s'a semnat oficial procesul verbal de preluare a Universității „Francisc Iosif”, din mâinile stăpânirii maghiare — a terminat d. prof. Ghibu.

În timp ce d. prof. Ghibu prelua Universitatea în bloc, alți profesori preluau decanatele facultăți-

(Continuare în pagina III-a)

Comitetul Școlar al Municipiului Cluj

Nr. 266—930.

Publicațiune de licitație

Comitetul școlar al Municipiului Cluj, cumpără pe cale de licitație publică cu oferte în scris, închise și sigilate, 2500 (douămiiicincisute) metri steri lemne de foc.

Ofertanții vor depune deodată cu ofertele, o garanție provizorie de 5 (cinci) % a prețului oferit.

Furnizarea se va executa în termen de 14 (patrusprezece) zile după aprobarea ofertei.

Licitația se va ține în ziua de 6 Noiembrie 1930, ora 11 a. m. înaintea Comitetului școlar al Municipiului în biroul Revizoratului școlar al Municipiului (Primăria camera 11).

Condițiunile de licitație și caietul de sarcini se pot vedea la Comitetul școlar (biroul Revizoratului școlar).

Cluj, la 11 Octombrie 1930.

Comitetul școlar al Municipiului Cluj

Camera de Comerț și de Industrie Cluj

No. 3094—1930

Convocare

Consiliul de Administrație al Camerei de Comerț și de Industrie din Cluj, în completul său va ține ședința extraordinară în ziua de Sâmbătă în 18 Octombrie a. c. orele 20 în sala de ședință a palatului Camerei (Calea Victoriei No. 51 etajul II) cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea ședinței.
2. Cumpărarea unui imobil pentru construcția unei case de raport.
3. Eventuale propuneri, pe care vă rugăm, să le înaintați în scris secretariatului Camerei.

Conform art. 12 al Legii pentru modificarea legii Camerelor de Comerț și de Industrie și al Regulamentului de aplicare, Consiliul nu poate delibera decît cu majoritatea absolută a membrilor ce-l compun, iar conform art. 15 alin. 1 membrii Consiliului, cari nu vor participa la ședințe în timp de 3 luni consecutive, fără a avea concediu în regulă, vor fi considerați demisionați și consiliul va declara locurile vacante.

Dacă nu se va întruni numărul de membri cerut la ședința convocată mai sus ședința Consiliului se va ține în ziua de Duminică, 19 Octombrie 1930 orele 10, în același loc și cu aceeași ordine de zi, chiar cu o pătrime din numărul membrilor.

Cluj, la 13 Octombrie 1930.

ss. Ing. I. F. Negruțiu preș.

1047

ss. Nicolae Căciulă primsecr.

Primăria Municipiului Cluj

No. 18412—1930

ANUNȚ

Municipiul Cluj închiriază prin licitație publică cu oferte în scris, închise și sigilate pe durata de 3 (trei) ani dela data predării localului de prăvălie, ocupat actualmente de dra Cecilia Cucuiu în edificiul Primăriei din Piața Unirii No. 1.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88—110 din legea Contabilității publice în ziua de 20 Noemvrie 1930, orele 11, înaintea Comisiei de licitație, sala de ședință.

Deodată cu predarea ofertelor lor, ofertanții vor depune o garanție provizorie în numerar sau efecte garantate de Stat egală cu 5% din suma oferită drept chirie anuală. Condițiunile de licitație se pot vedea în biroul Serviciului economic al Primăriei.

Cluj, la 13 Octombrie 1930.

41

Primăria Municipiului Cluj.

Cețiți și plătiți
„CHEMAREA”

Cum a devenit Universitatea „Francisc Iosif“ din Cluj, Universitatea „Regele Ferdinand“ a Daciei Superioare.

(Continuare din pagina 11.)

respectiv. La drept, îndeplina între alții, această misiune, d. Iosif Ienciu, la științe, litere și filosofie dnii N. Drăganu, A. Borș, Pavel Roșca, etc.

Este interesant și vrednic de amintit în „istorie“ felul cum d. Pavel Roșca a preluat decanatul de științe și litere dela faimosul rector Moldovân Gergely.

Adresându-i-se românește d. Pavel Roșca i-a spus „trădătorului“ Moldovân Gergely să predea în facultatea de Științe și Litere, conform deciziei Consiliului Dirigent din 8 Maiu 1919.

Moldovân Gergely i-a răspuns că pe unguerește că n'o poate preda decât statului maghiar care l'a

pus acolo și nici mort nu va consimți s'o predea altuia.

D. Pavel Roșca a chemat atunci înăuntru pe cei doi soldați — doi doljeni vânjoși — cărora le-a explicat că domnul de pe catedră nu vrea să predea românilor Universitatea.

Cei doi soldați au luat atunci poziție de atac și îndreptându-se spre catedra renegatului i-au tipat în urechi:

„Dai ori nu dai!”

„Dau” — a răspuns amărât de astă dată pe românește Moldovân Gergely.

Și astfel a „căzut” și Facultatea de Științe și Litere.

De vorbă cu d. prof. Iuliu Hațieganu, rectorul Universității.

Pe d. prof. Iuliu Hațieganu, rector actual al Universității l'am întâlnit acasă. L'am rugat să-mi dea câteva lămuriri în legătură cu preluarea și transformarea Facultății de Medicină, care prin rostul ei special în societatea umană, deține o importanță în învățământul universitar.

Foarte amabil d. rector Iuliu

românizării serviciilor.

N'a trecut însă nici 2—3 săptămâni și instituturile au îmbrăcat haină românească.

Facultatea în cursul alor 2 săptămâni și-a început activitatea, având un corp profesoral distinct și însuflețit, asistenți plini de entuziasm și un număr respectabil de studenți.

Atât de repede s'a făcut această transformare încât nu s'a putut observa nici o deranjare a serviciilor și instituturilor.

În locul profesorilor și asistenților unguri cari au refuzat să depună jurământul, din ziua de 15 Oct. au intrat profesorii și asistenții români introducând un alt spirit și o altă concepție, mai apropiată de sufletul nostru românesc.

Activitatea din primul an a Facultății de Medicină este o dovadă a spiritului științific și organizator al corpului profesoral și didactic.

Această muncă uriașă, de reorganizare nu s'a putut face decât prin entuziasm și abnegație. Iar acest entuziasm și abnegație n'au lipsit din sânul Facultății de Medicină, care azi după 10 ani de activitate se bucură de o reputație științifică nu numai în țară ci și în străinătate — termină observațiile sale d. prof. dr. Iuliu Hațieganu, rectorul Universității.

Creдем că prin lămuririle de mai sus ale dlor prof. Onisfor Ghibu și Iuliu Hațieganu s'a contribuit cu miez la înțelegerea evenimentelor istorice de acum o decadă, cari între alte înfăptuiri fericite pentru neamul românesc, au însemnat și devenirea Universității unguerești „Francisc Iosif” în Universitatea românească „Regele Ferdinand” din Cluj. Eveniment pe care îl sărbătorim azi cu toată înșuflețirea, în toată amplexarea lui istorică.

Bazil Gruia.

Dr. Alex. Vaida-Voevod, ministru în 1919 când s'a preluat Universitatea din Cluj.

Hațieganu, ne-a făcut cunoscut următoarele:

— Am luat oficial în primire facultatea de Medicină în 15 Octombrie 1919, în calitate de decan, căpeaș înainte fusesem însărcinat cu organizarea acestei facultăți în calitate de prodecan.

Prima mea activitate a fost înalțarea noilor profesori și recrutarea noului personal științific. În 15 Oct. toți profesorii și directorii instituturilor au luat în primire cabrele și instituturile, pentru cari au fost desemnați.

Trebuie să remarc că toți profesorii s'au prezentat dela început cu un corp bine pregătit de asistenți, așa încât din primele zile Facultatea de Medicină a putut să-și începă activitatea sa, atât științifică cât și didactică.

Trebuie să recunoaștem, această activitate a fost împiedecată în parte, din cauza reorganizării și

Regele și Ardealul

— Continuare din pag. 1-a. —

mul țării, care i-a revenit de plin drept.

Nici nu se pot tălmăci în cuvinte momente istorice de nestăpănit entuziasm și largă bucurie care a stărnit fiecare suflet și cătun al Ardealului, în momentul când avionul necuvântat readucea pe frumoase plaiuri românești pe cel care a fost predestinat de Dumnezeu să ne aducă pe Rege, pavăză și îndrumător în aceste vremuri grele.

Spiritul monarhic și dinasticismul Ardealului sunt calități indisolubile legate de sufletul nostru ca niște momente fără de care ar fi grav a-

menințată însăși existența noastră de popor.

Tocmai de aceea bucuria Ardealului atunci când vede pe pământul său pe Regele lui iubit — îmbracă aspectul unui eveniment de sfântă și rară sărbătoare.

Valeriu V. Pogăceanu.

Proclamări de „Doctor Honoris Causa“.

Cu ocazia serbărilor jubilarie ale Universității vor fi proclamați între alți savanți cu renume mondial ca „doctori Honoris Causa“, M. S. Regina Maria, Abatele Zavoral, Scotus Viator.

Cuvântarea Regelui Ferdinand

ținută la inaugurarea universității din Cluj (2 Febr. 1920).

Am ținut să vin astăzi în mijlocul vostru, pentru că voi înfățișați viitorul mândru al Țării, după un greu trecut plin de restriște pentru chinul nostru neam, dar și de învățăături de mare preț și de aspră oțelire în lupta vieții.

Salut în voi viitorul acestei Țări, care ni se arată sub o lumină așa de frumoasă și plină de făgăduinți. Un neam care știe să prețuiască pe bărbații care au lucrat cu toată inima pentru înfăptuirea zilelor mărețe ce le trăim, un neam care a dat dovezi de cea mai desăvârșită vitalitate, cum rare ori se vede în istoria popoarelor, un astfel de neam are în sine chezașia sigură a strălucirii viitorului său, viitor pe care voi sunteți chemați a-l făuri.

Țara are încredere în inimile voastre pline de abnegație și vede în voi pe vrednicii conducători de mâine, care strânși uniți în jurul Fiului Meu, veți urma pilda bărbaților care clădind România de ieri, ne-au dat România de azi.

Dacă idealul nostru sfânt a fost înfăptuit în mare parte, ne mai rămâne a duce la îndeplinire transformarea și consolidarea noastră internă. Fără patriotizm curat, fără muncă încordată, fără respectul de ordine și autoritate și fără credință în Dumnezeu, nu se poate înfăptui nimic mare.

Inima caldă și entuziasmul cu care Am fost întâmpinat aci, sunt o dovadă vădită, că gândul și dorința Noastră se vor izbândi.

Către studențimea clujană

Nu se poate îndestul prețui rolul pe care l-au avut în vremurile de opresiune națională a poporului românesc din monarhia austro-ungară societățile studentești dela Universitățile din Viena, Budapesta și Cluj. „România Jună” din Viena, „Petru Maior” din Budapesta, „Iulia” din Cluj — desființată de gu-

Cele mai dulci amintiri ale tinereții mele sunt legate de aceste societăți și în special de societatea „Petru Maior” în legăturile căreia am petrecut aproape trei ani la Universitatea din Budapesta, fiind parte prin ea la cele mai nobile frământări culturale și naționale, născute din dorul unei tinereți, care ținea mai mult la înălțarea neamului său decât la orice altceva.

Dragostea de carte și de învățură, care mânase tinerețea română la studiile înalte într'un focar de cultură străină, nu-i adormia pentru nici un moment râvna de a lucra pentru cultura poporului românesc și a lupta, adesea cu mari sacrificii și în mijlocul unor mari persecuții, pentru libertatea politică a neamului românesc. Înșă partea ce lua în toate mișcările culturale și naționale nu o făcea să uite datorita sa de a se înarma, în vremea tinereții, cu forțele pe cari numai o cultură solidă și cunoștințe serioase le poate da pentru lupta grozavă ce trebuie s'o ducă individul ca și națiunea în scopul afirmării sale.

Doresc, spre binele tinereții universitare și a țării noastre deopotrivă, ca tradiția mare a societății „Petru Maior” să fie continuată în Cluj pentru ca între împrejurările schimbate și mai norocoase de azi să continue a fi leagănul ocrotitor al străduințelor consacrate culturii poporului românesc și înălțării națiunii române.

IULIU MANIU.

D. Iuliu Maniu, președintele partidului național-tărănesc fost proședinte al Consiliului Dirigent, care a hotărât preluarea Universității.

vernul maghiar de multă vreme fiindcă era un prea puternic focar al conștiinței naționale care nu mai putea fi adormită — au fost tot atâtea cetăți ale renașterii culturale, sociale și naționale ale unui popor condamnat la moarte de adversarii săi, dar care cu atât mai mult își arăta voința de a trăi și a se afirma ca națiune liberă și independentă.

Datoria studențimii ardelenene

Ardealul a fost unit cu vechea Românie, pentru că numărul Românilor în acea țară era mai mare decât al celorlalți.

E un criteriu, dar se poate ca altă generație să puie înainte pentru conflictele între nații un *altul*. Sunt epoce care se gândesc mai mult la valorile morale, altele pe care cele culturale le interesează mai mult.

Aceste valori nu le avem încă în destul și trebuie să le avem.

Trebuie să avem cât mai mult cultură și cât mai multă avere.

Până atunci însă trecutul însuși

trebuie cercetat, loc de loc, așezământ de așezământ, pentru a se scoate la iveală ce am dat ca lumină și ca muncă.

Și este material în această privință.

Meergă studenții ardeleni — nu numai cei dela litere — oriunde să-l caute.

Cu fiecare dovadă de vrednicie românească acolo, se întărește un drept pe care dușmanii ni-l contestă.

La lucru, la lucru! La lucrul năprasnic și fără odihnă!

N. IORGA.

Voi sunteți viitorul...

Voi sunteți viitorul: vouă v'a croit o soartă mai fericită destinul.

Păstrați cu sfințenie moștenirea agonisită de generații de-a rândul cu atâtea jertfe. Vă faceți zi de zi datoria, căci aveți poate o răspundere și mai mare decât am avut noi, generația de ieri.

Voi trebuie să o păziți, să n'o pierdeți, căci și voi veți răspunde față de cei cari vor pași în urma voastră și vă vor face răspunzători pentru faptele voastre.

Vă îmbogățiți cunoștințele în zile de tinerețe pentru a culege roadele în vreme de bătrânețe.

Fiecare zi pierdută formează un minus în bilanțul vieții, și minusurile amar se răzbuună mai târziu.

Fiecare zi o terminați cu un plus de cunoștințe, și atunci veți putea fi folositori neamului din care faceți parte și omenirii căreia asemenea aparțineți.

Dr. EMIL HAȚIEGANU.

Impresionanta manifestație a tinerimii ardeleno pentru dl. Iuliu Maniu

O delegație de peste 200 de chemăriști și studenți s'au prezentat la locuința dlui Iuliu Maniu aclomându-l frenetic. Discursul preș. partidului național-țărănesc.

Peste 200 de chemăriști și studenți ai Universității clujene aflând de venirea dlui Iuliu Maniu la Cluj s'au întrunit spontan în fața casei dlui senator Romulus Boila, unde se afla președintele partidului național-țărănesc, manifestându-și devotamentul și bucuria de a-l putea saluta cu entuziasm în capitala Ardealului.

D. Hariton Moldovan, luând cuvântul salută pe d. Iuliu Maniu în numele Chemării exprimându-i încrederea și iubirea ce tinerimea ardelenă o are față de dărnica Sa, care a depus cea mai necurmată muncă și abnegație pentru binele neamului.

Vădit emoționat a luat cuvântul d. Iuliu Maniu, care a spus următoarele:

Discursul dlui Iuliu Maniu, președintele Partidului Național-Țărănesc

— Vă mulțumesc din toată inima fraților pentru manifestația de simpatie ce mi-o faceți. Cinstea ce mi-o faceți nu o iau pentru mine, umilă persoană, ci pentru partidul național-țărănesc și pentru ideologia pentru care am luptat și luptăm cu toții.

Vreau să vă lămuresc și vă rog lămurii pe toți, că despățirea mea de consiliu este urmarea sănătății mele sdruncinate. Toate faimele, șoaptele și celelalte câte s'au spus în afară de acestea, sunt pure invențiuni. De zeci de ani de când partidul și poporul luptă pentru naționalitate și pentru libertate, am fost în mijlocul lui, luptând alături de el. De la Unirea Națională și până azi am luptat pentru popor. În mijlocul prietenilor mei, fără odihnă și fără concediu.

Sunt adânc recunoscător M. S. Regelui pentru libertatea ce mi-a acordat, de a-mi reface sănătatea adânc zdruncinată. Vinovat de aceasta situație nu este nimenea ci singur eu.

In țară nu s'a schimbat nimic.

In ce privește politica pentru viitor, ea este clară și sigură. Partidul Național-țărănesc se bucură de toată încrederea M. S. Regelui Carol al II-lea. Voința poporului și majoritatea parlamentară nu pot a fi nesocotită M. S. Regele știe și cunoaște voința poporului. Este adânc convins de necesitatea guvernării constituționale și a sistemului parlamentar. In țară nu s'a schimbat nimic, ci se continuă politica de construcții și opera guvernării marilor realizări.

Guvernul dlui Mironescu se bucură de încrederea M. S. Regelui și a Partidului național-țărănesc. Avem plăcerea de a saluta în guvern oameni distinși, miniștri luminați cari au mai guvernat și cari vor ști să guverneze.

Salutul nouilor miniștri.

Sunt nespus de mulțumit că pot să salut în noul guvern pe d. Hațieganu, un neînfricoșat luptător și un vrednic colaborator încă de pe vremea Consiliului Dirigent. In acești din urmă 10 ani în cari ne-a reușit să ajungem la biruință d. Hațieganu a fost un bun și vrednic luptător. Deasemenea mă îmbucur de intrarea în guvern a conducătorului chemărișt Viorel V. Tilea, pe care dv, îl cunoașteți destul de bine și care își va pune pentru mărirea țării și pentru bunăstarea acestui popor toată pregătirea și tot talentul.

Cuvinte pentru Chemarea.

Să nu aveți în suflet îndoială și regret. Lucrurile vor înainta și de aici înainte tot bine. De aceea vă salut din tot sufletul meu. Dacă țin ceva să vă reamintesc e momentul în care a pornit acțiunea chemăriștă. Nu uitați că organizația Chemării s'a îngrheat într'un moment în care s'a apărat onoarea și caracterul acestui popor. Urătei trădări ce se pregătea să roadă rădăcina partidului nostru, i s'a răspuns printr'un gest al tineretului, gest care a dovedit pe deplin simțul dv. de onoare; cinste

și de caracter. Dv. ați dat cu toții mâna pentru ridicarea steagului cinstei și al partidului. Toate bogățiile și bunătățile unui popor, sunt zidite pe nisip dacă ele nu se bazează pe caracter și pe onoare. Azi când veniți pentru a vă arăta din nou dragostea față de idealul care ne conduce, nu pot decât a vă arăta cât de mult am fost mișcat pe vremuri când gestul dv. a înțuit la poarta infamiei pe toți aceia cari au părăsit steagul onoarei

Țineți deci steagul cinstei și al onoarei, ca împreună cu guvernul, parlamentul și cu întreaga țară să ne grupăm în jurul M. S. Regelui Carol al II-lea, pe care-L încununăm cu tot devotamentul.

Trăiască M. S. Regele Carol al II-lea.

Trăiască Partidul național-țărănesc.

Să trăiască tinerimea română.

Cuvintele dlui președinte Iuliu Maniu au fost vii și îndelungat aplaudate de către toți cei prezenți.

Către chemăriști și voinici

Directorul Chemării în număr de 14 membri s'a întrunit azi în clubul p. n. t. în ședință plenară fiind la ordinea zile chestiunea:

1. Comunicatului Directorului publicat în „Patria“ nr. 213, precum și „Punerea la Punct“ publicată tot în „Patria“ nr. 218.

Directorul constată că acel comunicat a fost acceptat într'o ședință ad hoc a directoriului la care au participat 5 din membrii directoriali dintre care 2 din comitetul de direcție compus din 3 membrii.

Directorul se solidarizează în întregime cu unanimitate cu acel comunicat.

Cât privește Punerea la Punct publicată de direcțiunea Patriei, se constată că nu se poate referi la Comunicatul dat de directoriu, ci la anumite ziare, în special ziarul „Cuvântul“ care în mod cu totul greșit, încearcă să acrediteze o inexistență diversitate de vederi între partid și partea lui integrantă, „Chemarea“.

Directorul.

„Punerea la Punct“ apărută în nr. 218 al ziarului „Patria“ a fost răstălmăcită în sensul, că se referea la atitudinea directoriului „Chemării“. Nimic mai fals. Noi suntem cei din urmă, cari vom bănuși această atitudine, în perfectă concordanță cu conducerea partidului. Am fost nevoiți să punem la punct comentariile tendențioase și intrigăriile urâte ale ziarului „Cuvântul“.

Redacționale.

Cuvântul Regelui Ferdinand, al dlor Iuliu Maniu, N. Iorga și Emil Hațieganu au fost reproduse din „Almanahul, Societății „Petru Maior“ scos cu prilejul împlinirii alor 10 ani de viață studențiască în Ardeal.

Primirea fratelui nostru, ministru V. V. Tilea la Cluj

Duminecă seara a sosit în Cluj venind dela București fratele nostru dr. V. V. Tilea, subsecretar de stat la Președinția Consiliului de Miniștri. La gară, dea a fost întâmpinat de un public numeros, în frunte cu membrii organizației „Chemarea“ din Cluj.

Primul cuvânt de bun sosit l'a rostit d. dr. Joe Gherman președintele delegației județene.

Vorbesc apoi d. Hariton Moldovanu, secretarul general al „Chemării“ salutând pe d. Tilea, întemeetor, organizației și conducător al acestei organizații, în numele tineretului partidului național-țărănesc din Ardeal.

D. Niculae Buta, profesor și redactorul revistei „Ardealul Tânăr“ salută pe noul subsecretar de stat în numele revistei.

RĂSPUNSUL DLUI MINISTRU VIUREL V. TILEA

Tuturor le-a răspuns d. dr. V. V. Tilea subsecretar de stat la Președinția Consiliului de miniștri, mulțumind celor de față pentru primirea făcută.

„Eu — a spus d. subsecretar de stat Tilea — nu am luat nici-odă titlu ca răsplată pentru muncă făcută, ci m'am nuzuit în totdeauna să-mi fac datoria pe deplin.

Dacă am fost onorat cu o încredere, în sarcină, nu pot să uit că înălțimea mea de membru al Chemării mi-se cuvine nu titlu de ministru ci cel de frate, și în viitor m'as vrea să-mi fie tot atât de sincer și de utilă ca și până în prezent.

Ședința organizației chemăriște din Turda

Participă dnii miniștri Emil Hațieganu și Valer Moldovan

Organizația „Chemarea“ din județul și orașul Turda a ținut o importantă ședință în 14 după masă la orele 5. Dl ministru dr. Emil Hațieganu și dl director ministerial dr. Valer Moldovan au onorat cu prezența lor această consfătuire.

Pe lângă cei peste patruzeci de chemăriști din Turda, au mai luat parte dnii prefecti Adam Popa (Cluj), Ion Miclea (Turda) apoi dnii parlamentari Nicola și Căpâlneau, primar Morariu, Ion Martalogu, dr. Chețianu, dr. Hada ing. Bozdog, Hariton Moldovan precum și mulți intelectuali din Turda.

Ședința a fost deschisă de dl dr. Poleacu secretarul organizației, care salută pe dl ministru Hațieganu și pe dl director ministerial dr. V. Moldovan oferind totodată dlui ministru un frumos buchet de garoafe.

Discursul dlui ministru Hațieganu

In aplauzele întregii asistențe ia cuvântul dl ministru dr. Emil Hațieganu.

— Am venit între voi plin de bucurie și de mulțumire sufletească. Sunteți o generație tânără, plină de ideal și de speranțe. In trecut generația noastră luptând pentru unitatea neamului, a avut un scop ideal. Cu unirea noastră, s'a consumat și scopul. Lupta noastră trebuie mutată pe alt plan. Trebuie căutat un alt ideal, tot atât de bun, tot atât de mare.

In Ardeal ne trebuie consolidat ceea ce am câștigat noi prin lupte grele și suferințe. Iată deci noul ideal al tinerei generații din Ardeal.

După valul de oboseală care bântuie țara din 1919 încoace trebuie o nouă înțință, un nou ideal. In 1918 credeam că se vor revărsa asupra noastră toate bucuriile, tot binele. Ne-am înșelat însă amar. A trebuit să vină furtuna ca vremea să se limpezească iar. Ca din fără-miturile trecutului să răsară un nou ideal, tot atât de mare, tot atât de puternic ca și idealul ce ne-a dus pe noi la biruință.

Când am urcat pentru întâia dată scările castelului Peleş mi-am retrăit în câteva clipe întreaga mea viață. Văzusem castelul întocmai cum l-am vădit în poveștile mele de copilărie, când urgisit de soarte și muncit de doruri neînțelese, răsofiam pe ascuns în școala ungerescă călindarul cu minunatele povești despre neamul meu. Și în feța Castelului Peleş, unde am văzut un Rege puternic, fâlnic și mare, mi-a tresărit inima de bucurie, zicându-mi: deviza noastră nu poate fi alta decât un rege și un popor! (lungi ovații și strigăte de Trăiască Regele!) Voi cari sunteți viitorul țării aveți un rege care merită să fie rege! Dea Dzeu țarie și multă sănătate, regelui nostru, țarie și vieată îndelungată poporului nostru!

Discursul dlui director ministerial Dr. Valer Moldovan

Primit cu entuziaște aplauze dl director ministerial Moldovan a spus următoarele: „Ca turdean și ca șef al organizației național-țărăniște de aici am o îndoită bucurie ca, atunci când abia s'a uscat cerneala de pe decretul regal al numirii domnului ministru Hațieganu, să văd că primul pas îl face aici la Turda. Al doilea punct e pot spune cuiva de aici câteva cuvinte de adio, azi după 50 de ani de muncă aici în acest oraș. Sunteți dv. tinerii care am ceva comun deși tâmpiele ne sunt albite de vânturile vremii, e sufletul meu care este la fel de tânăr cu dv. dnoastre. Dlor, acum când mă depărtez de aici cu drag privesc înapoi în trecut pe care l-am petrecut, trecându-l împart în două perioade. Prima până la 1918 iar a doua de atunci încoace.

Până la 1918 mă gândesc cu drag la vremile acelea cu toate greutățile care aveau un farmec. Eram toți românii dunați într'o singură tabără afară de câțiva ticăloși care și atunci se adăpau din ieslele ungerilor asupritori. Era frumoase acele vremi și lupta noastră era idealistă și mare. Și a venit după 1918 o nouă perioadă.

De o parte au fost urați cei 10 ani căci am văzut oameni care s'au vândut acelor care ofereau mai mult. Am avut satisfacția care ți-o dă conștiința că ai rămas credincioși drapelului ridicat în însuflețire și luptă de președintele partidului național-țărănesc dl Iuliu Maniu (ovații îndelungate).

Eu din parte-mi vă mulțumesc din tot sufletul pentru dragostea ce mi-a arătat-o și vă asigur că veți afla și aici înainte în mine același sprijinitor prieten.

Au mai luat cuvântul dnii senator Nicola, deputat Căpâlneau și dr. Chețianu, cari asigură pe dnii miniștri de același devotament și însuflețire ca până acum.

Dl Hariton Moldovan, secretarul general al „Chemării“, luând cuvântul face un scurt istoric al mișcării chemăriște arătând solidaritatea tinerimii ardeleno față de luminații ei conducători Iuliu Maniu și Alex. Vaida-Voevod. Ultimii vorbesc dnii Emil C. Sabău dl Băcilă, care citește telegramele dlui ministru Viorel V. Tilea și a dl deputați Ionel Pop și Cornel Buanu.

Se expediază apoi telegrame omagiale dlui Iuliu Maniu, dlui prim-ministru Mironescu și d-lui Alex. Vaida-Voevod.

Redactor responsabil:

Dr. A. T. MUREȘAN